

آشنایی با همودیالیز

راهنمای بیمار

در صورت هر گونه سوال در خصوص بیماری از طریق ذیل تماس بگیرید:

شماره تلفن ۴۶۳۲۲۱۳۵_ داخلی ۲۵۴

روزهای شنبه - دوشنبه - چهارشنبه

Shahindezh.edh@umsu.ac.ir

• مصرف به جا و به موقع داروها

طبق دستور پزشک و نگهداری آن برای اثر بخشی بهتر .

• **مراجعه منظم برای دیالیز طبق**

برنامه داده شده توسط بخش دیالیز و دستور پزشک ، بدون حذف هیچ جلسه ای انجام شود .

• **رعایت اضافه وزن بین جلسات**

دیالیز (حداکثر ۵/۱ تا کیلو گرم) ،

اضافه وزن بیش از حد علامتی احتباس مایعات و عدم رعایت مراقبت های لازم است.

منبع: درسنامه پرستاری داخلی جراحی - برونر سوارث

تهیه و تدوین : واحد آموزش سلامت - تاریخ تنظیم: بهار ۱۴۰۵

سوپروایزر آموزش سلامت : حسین زاده

مشاور علمی: دکتر فتاحی

بیشتر این عوارض در اثر مصرف زیاد آب و نمک در فواصل بین دیالیز و کاهش ناگهانی فشار خون پس از دیالیز است . بنابراین با این محدودیت مصروف آب و نمک در فواصل دیالیز و غذا خوردن حین دیالیز ، احتمال بروز عوارض کاهش می یابد .

توصیه های مراقبت در منزل در همودیالیز

مراقبت از راه دسترسی عروقی : مانند فیستول ، گرفت و کتترهای موقت و دائم

محدودیت مصرف نمک (اجتناب از مصرف غذاهای آماده ، سوسیس کالباس ، چیپس ، خیار شود و غذاهای کنسرو شده)

رژیم غذایی کم پتاسیم و کم فسفر مثل :

• **محدودیت بعضی از میوه ها** (زرد آلو ، موز ، هلو ، گریپ فروت ،

طالبی ، و گرمک ، آوکادو ، انجیر خشک ، انبه ، کیوی ، آلو ، خرما ، پاپایا ، کشمش)
محدودیت برخی سبزی ها و

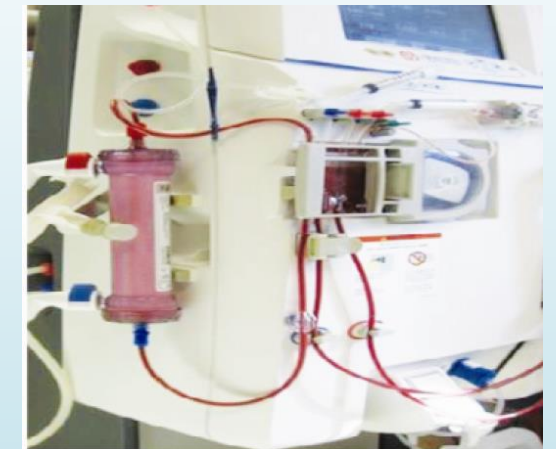
حبوبات (کام ، کلم قمری ، زردک ، چغندر ، گوچه ، سیوس ، باقلا ، نخود فرنگی

محدودیت آجیل ها و مواد پروتئینی مثل گوشت ، مرغ ، تخم مرغ و ماهی طبق نظر کارشناس تغذیه مصرف شود.

و محدودیت شیر به دارا بودن فسفر زیاد.

ضرورت همودیالیز در نارسایی کلیه

کلیه های سالم با خارج کردن مایعات اضافی ، مواد زائد و بعضی از مواد معدنی خون را پاک نگه می دارند . وقتی عملکرد کلیه به میزان ۹۰٪ یا بیشتر از دست برود ، نیاز به انجام درمان های نگه دارنده برای جایگزینی کار کلیه و دفع سموم و مواد زائد خون است . یکی از درمان های نگه دارنده و جایگزین ، دیالیز خونی یا همودیالیز است که تنها قسمتی از عملکرد را در خروج مایعات یا مواد زائد انجام می دهد .

همودیالیز چیست ؟ همودیالیز فرآیندی است که طی آن خون از

بدن بیمار مبتلا به نارسایی کلیه خارج می شود و پس از تصفیه شدن در دستگاه همودیالیز ، به بدن برگردانده می شود . دستگاه دیالیز یا کلیه مصنوعی ، ماشینی است که می تواند مواد زائد را از خون جدا کند یا مواد لازم را به آن بیافزاید . جو ، عجلو و عصبانی گرفتگی عروق کرونر بیشتر است .

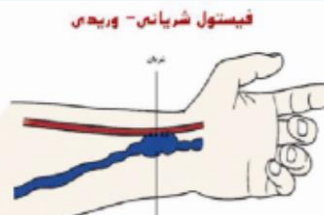
در همودیالیز ، خون به تدریج از بدن خارج می شود ، از میان یک فیلتر مخصوص که مواد اضافی را جدا می کند می گذرد و خون تصفیه شده دوباره به بدن باز گردانده می شود .

روش های دسترسی به خون برای انجام همودیالیز

جهت انجام همودیالیز ابتدا باید راه مناسب برای دستیابی به گردش خون بیمار پیدا کرد ، راه های متفاوتی برای این کار وجود دارد :

۱- فیستول شریانی وریدی

توسط جراح عروق یک ارتباط بین سرخرگ و سیاه رگ ها ایجاد می شود . (۱ تا ۶ ماه بعد از عمل جراحی قابل استفاده است)

۲- گرافت شریانی وریدی

یک لوله قابل ارتجاع برای برقراری ارتباط بین سرخرگ و سیاهرگ است

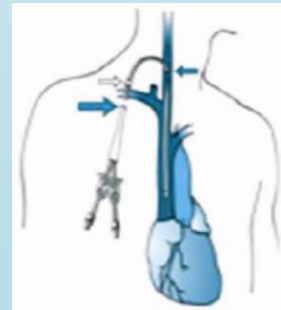

که گرافت نامیده شده و دو تا سه هفته بعد از عمل جراحی قابل استفاده است .

۳- کنترل دائم یا موقت

در صورتی که بیمار نیاز به دیالیز خر چه سریع تر دارد ولی فیستول یا گرافت قابل استفاده نداشته باشد از این کاتتر که در سیاهرگ بزرگ قرار داده می شود استفاده می گردد .

همودیالیز چگونه انجام می شود ؟

- بعد از اینکه راه مناسب برای دستیابی به عروق بیمار آماده شد ، بیمار طبق نظر پزشک به بخش همودیالیز معرفی شده و دستور انجام دیالیز برای بیمار داده می شود .
- ابتدا بیمار توسط پرستار وزن شده و فشار خونش کنترل می گردد .
- سپس دستگاه دیالیز روشن و تنظیم می گردد .
- بیمار به دستگاه وصل شده و دیالیز شروع می شود .

هر جلسه دیالیز چقدر طول می کشد ؟ هر نوبت دیالیز بین ۳-۵

ساعت و معمولا ۴ ساعت طول می کشد.

آیا همودیالیز عارضه دارد ؟ اکثر بیماران ، همودیالیز را به خوبی

تحمل می کنند ، اگر چه عوارضی مثل کاهش فشار خون از شایع ترین عوارض متحمل است که به صورت احساس سبکی سر ، کوتاهی عمق تنفس ، درد شکم ، درد عضلات ، تهوع و استفراغ بروز می کند .